

HRVATSKI *glasnik*

XXXV. godina, 29. broj

17. srpnja 2025.

cijena 300 Ft



FOTO: BRANKA PAVIC BLAŽETIN

Prekrasna mladost – trideset osmaša škole Miroslava Krleža

7. stranica



U Velikoj Kaniži

4. i 5. stranica



Oproštajna svečanost u Santovu

6. stranica



X. Susret podunavskih Hrvata

10. stranica

Što vrijedi život bez prijateljstva?

Ljeto je u punom zamahu, a vrijeme odmora ujedno je i najbolja prilika za druženje s prijateljima i poznanicima, što nam itekako nedostaje u naše vrijeme. Nažalost, često nalazimo malo vremena čak i za svoje najbliže, za svoju obitelj, a još manje za prijatelje. Svi smo prezauzeti i nekako zapostavljamo bitne stvari, pa tako i susrete, druženja s prijateljima, s onima koji su nam važni. Najčešće su to samo neki važniji događaji u našem životu – vjenčanja, krštenja, godišnjice, rođendani, krizme, pričesti... Nažalost, okupljamo se i na žalosnim događajima. Osim toga okupljaju nas i naši najveći godišnji blagdani i državni praznici, kad imamo više slobodnih, neradnih dana, ali su oni prilično rijetki. Međutim, druženje s prijateljima trebalo bi održavati, njegovati tijekom cijele godine. Valjalo bi nalaziti barem malo vremena da se više posvetimo jedni drugima.

Prve nedjelje kolovoza obilježavamo Međunarodni dan prijateljstva, koji se na inicijativu Joycea Halla, osnivača tvrtke Hallmark (koja proizvodi popularne čestitke i razglednice), obilježava još od 1919. godine. Vrijeme je odabrano upravo kako bi se ljudi potaknuli da šalju čestitke prijateljima. Iako je taj dan 40-ih nekako nestao, Ujedinjeni narodi ponovno su ga pokrenuli. Za ambasadora Dana prijateljstva 1998. godine izabran je medvjedić Winnie. Međunarodni dan prijateljstva proglašen je 2011. godine ponajprije da ukaže na to kako prijateljstvo među ljudima, zemljama, kulturama i pojedincima može pridonijeti miru, graditi mostove među raznim zajednicama. Iako je danom prijateljstva proglašen 30. srpnja, u mnogim zemljama on se slavi u skladu tradicijom: prve nedjelje kolovoza. I nije važno kojega se dana slavi, puno je važnije to da prijateljstvo negujemo tijekom cijele godine, osobito pak tijekom ljeta, kad možda imamo više slobodnoga vremena tijekom godišnjih odmora. Jer, što je život bez prijateljstva, bez pravih prijatelja? Nije ih lako naći, ali nam oni puno znače u životu. Neki su nam prijatelji još od djetinjstva, drugi samo nekoliko godina, ali nam nedostaju kad ih dulje vremena ne vidimo. Stoga im posvetimo više vremena.

Danas možda nećemo slati razglednice, ali možemo se nazvati telefonom, video-pozivom, brojne su mogućnosti... Razgovarajmo, razveselimo jedni druge.

S. B.

GLASNIKOV TJEDAN

„Hrvatska kontinuirano ulaže u razvoj energetske infrastrukture kako bi doprinijela jačanju regionalne sigurnosti opskrbe.”



U prvoj polovini lipnja sastala su se tri ministra – ministar gospodarstva Republike Hrvatske, ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske te ministar vanjskih poslova i trgovine Mađarske. O sastanku je izvijestilo i Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske.

Prema njihovu priopćenju razgovaralo se o jačanju bilateralnih odnosa s naglaskom na energetske sigurnost, ulaganja, prometnu infrastrukturu i gospodarsku suradnju. Hrvatska kontinuirano ulaže u razvoj energetske infrastrukture kako bi doprinijela jačanju regionalne sigurnosti opskrbe.

„Modernizirani naftovod, LNG terminal na Krku kapaciteta 6,1 milijardu kubičnih metara plina godišnje kao i plinovodi prema Sloveniji i Mađarskoj čine važnu osnovu energetske otpornosti srednje Europe”, izjavio je hrvatski ministar gospodarstva. Istaknuo je kako su hrvatski kapaciteti višestruko veći od domaćih potreba, a JANAF – nositelj naftne infrastrukture – pouzdan partner svim zemljama regije.

„Svi partneri imaju pristup jednakim i transparentnim komercijalnim uvjetima, utemeljenima na tržišnim načelima”, dodao je naglasivši važnost partnerstva s mađarskim tvrtkama koje koriste kapacitete LNG terminala od njegova početka rada. Energetika je, kako je rekao, ključno pitanje i za Hrvatsku i Mađarsku, što potvrđuje i sudjelovanje predstavnika JANAF-a i MOL-a na sastanku. Zatraženo je od predstavnika najvećih energetskih tvrtki u objema zemljama da nastave još intenzivnije pregovore o razvoju energetske suradnje.

Također se razgovaralo o jačanju gospodarskih veza. Mađarska je šesti najveći strani investitor u Hrvatskoj s više od 3,4 milijarde eura ulaganja – ulaže ponajprije u energetiku, farmaceutsku i obrambenu industriju te IT sektor.

„Osim rasta trgovinske razmjene Hrvatska i Mađarska mogu dodatno unaprijediti suradnju zajedničkim projektima s posebnim naglaskom na razvojne tvrtke te mala i srednja poduzeća”, rekao je hrvatski ministar gospodarstva.

Hrvatski ministar vanjskih i europskih poslova naglasio je kako je razmjena mišlje-

nja na ministarskoj razini važna za rješavanje otvorenih pitanja i jačanje međusobnog povjerenja u brojnim područjima suradnje.

Mađarski ministar vanjskih poslova i trgovine istaknuo je važnost snažnih bilateralnih odnosa i izrazio interes za jačanje prometne povezanosti uključujući dovršetak autoceste M6 do državne granice, izgradnju novih cestovnih dionica kod Sároka i Zákányja te mosta kod Kerestura.

U području energetike mađarski je ministar naglasio kako za Mađarsku diversifikacija znači pristup energentima iz više izvora te da je suradnja s Hrvatskom prirodan i strateški logičan izbor. Također je dodao da su za mađarsku vladu ključni čimbenici uvoza energije pouzdanost i povoljna cijena.

Važne teme razgovora bile su i energetska sigurnost, pristupanje Hrvatske OECD-u, pitanja obrane, migracije, sigurnosti, ali i aktualna situacija na zapadnom Balkanu.

Prema priopćenju mađarskog Ministarstva vanjske trgovine i vanjskih poslova mađarski je ministar zahvalio Zagrebu što se nije pridružio „taboru onih koji neutemeljeno optužuju i huškaju protiv mađarske vlade” u vrijeme kad je u Bruxellesu organizirano prikupljanje potpisa protiv Mađarske zbog zakona čiji je cilj zaštita djece od, kako je navedeno, nasilne rodne propagande.

Ocijenio je kako sudjelovanje mađarskog ratnog zrakoplovstva u zaštiti hrvatskog zračnog prostora te tradicionalna posvećenost obiju država nacionalnim manjinama predstavljaju čvrst temelj za suradnju.

„Hrvatska zajednica u Mađarskoj uživa svu moguću potporu mađarske vlade, a s radošću možemo reći da je i hrvatska vlada uvijek obraćala pažnju na Mađare u Hrvatskoj”, dodao je.

Hrvatski ministar vanjskih i europskih poslova ponovio je važnost jačanja međusobnog povjerenja i suradnje u mnogim područjima te istaknuo da Hrvatsku i Mađarsku povezuju čvrsti odnosi i uspješna suradnja. Posebno je naglasio važnost nacionalnih manjina, koje imaju važnu ulogu u uspješnoj provedbi prekograničnih projekata suradnje.

Branka Pavić Blažetin

Otvorenje preuređenog Hrvatskog vrtića u Tukulji

U sklopu proslave Dana djece 25. svibnja održana je svečana primopredaja obnovljene zgrada Napsugára i Hrvatskog dječjeg vrtića u Tukulji.

Gradonačelnik Tukulje Zoltán József Tóth u svojem je prigodnom govoru vrtić nazvao jednim od kamena temeljaca za razvoj grada te dodao: „U posljednjih nekoliko tjedana postigli smo kvalitativnu promjenu u prehrani u školama i vrtićima. Modernizacija i proširenje Napsugára i Hrvatskog vrtića donosi velike promjene u vrtićkoj skrbi.“

bivanja građevinske dozvole provedba je počela u svibnju 2022. godine. Nakon dugotrajnog postupka javne nabave potpisan je ugovor s izvođačem – Pharos '95" Sportpályaépítő Korfátolt Felelősségű Társasággal – 27. veljače 2024. godine. Prvobitna naknada izvođača iznosila je 673 milijuna forinti, na što su tijekom izgradnje dodana još 64,5 milijuna forinti.



Svečano rezanje vrpce

Općina Tukulja uspješno je podnijela zahtjev za potporu obnove zgrade Napsugára i Hrvatskog vrtića u okviru poziva na dostavu projektnih prijedloga TOP-Plusz-3.3.21 „Razvoj ljudske infrastrukture za potporu odgoju djece“ programa Széchenyi Plan Plus. Nakon pripreme projekta i izrade planova te do-



Program polaznika vrtića

Projekt je dobio nepovratnu potporu od 738,49 milijuna forinti od Europske unije i mađarske vlade, od čega se 641 milijun forinti mogao uložiti u izvođenje radova. Uz potporu od 738,49 milijuna forinti iz Europske unije tijekom investicije u objekt vrtića Napsugár cijela je zgrada proširena i potpuno obnovljena, pa tako i Hrvatski vrtić, koji je u istoj zgradi. Izvršena je ener-



Najmlađi

getska modernizacija postojeće zgrade, reorganizacija unutarnjih prostora i veza, izgrađena je nova kuhinja za posluživanje hrane, a obnova krova također je bila dio investicije. Projekt uključuje i osiguranje pristupačnosti. U novom dijelu zgrade (240 m²) nalazi se nova zajednička soba, učiteljska soba i knjižnica. Energetska modernizacija obuhvatila je postojeću zgradu, čiji su vanjski zidovi i stropne konstrukcije dobili toplinsku izolaciju. Na novoj građevinskoj jedinici postavljen je krov s malim kutom nagiba na kojem će se instalirati solarni paneli. Radijatori, vodovodni sustav, temeljne cijevi, električni sustav i rasvjeta potpuno su obnovljeni. Kao rezultat razvoja, energetske parametri zgrade znatno su poboljšani. U okviru razvoja igrališta izgrađena je ograda uz zajedničku granicu s obližnjim stambenim zgradama uz postavljanje živice koja povećava zelene površine i pomaže u stvaranju „Vrta prijatelja ptica“. Na dvorištu se postavlja-



Ulaz u vrtić

ju kišni bunari za odvodnju, a prikupljena voda upotrebljavat će se za zalijevanje. Bit će izgrađen i kompost i mali uzdignuti vrt gdje će se provoditi edukacija o okolišu. Za poticanje ekološki prihvatljivog prijevoza izgradit će se natkriveni parking za bicikle.

Kršul

Foto: Tököl Város Hivatalos Oldala i Zoltán Bóna

Dalje na putu bilateralne suradnje i boljeg povezivanja

Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman i ministar gospodarstva RH Ante Šušnjar 6. lipnja sastali su se s ministrom vanjskih poslova i trgovine Mađarske Péterom Szijjártóom u Velikoj Kaniži. Na bilateralnom sastanku razgovaralo se o jačanju bilateralnih odnosa s naglaskom na energetske sigurnost. Razgovaralo se i o jačanju gospodarskih veza i prometne povezanosti, što uključuje dovršetak autoceste M6 i izgradnju novih cestovnih dionica, odnosno mosta kod Kerestura i Kotoribe. Nakon sastanka hrvatski ministri u pratnji veleposlanika RH u Budimpešti dr. Mladena Andrića posjetili su Konzulat Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži, gdje ih je ugostio počasni konzul dr. Atila Kos i pomurska hrvatska zajednica. Prijateljskom razgovoru nazočio je i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan.

Bilateralni sastanak na pola puta između glavnih gradova dviju država nosi u sebi neku simboliku dobrih partnerskih odnosa jer obje strane ulažu podjednak trud u korist obaju strana. Na sastanku se razgovaralo o mnogim temama važnim za razvoj regije. Mađarski ministar vanjskih poslova i trgovine Péter Szijjártó nakon sastanka na tiskovnoj konferenciji ukazao je na važnost snažnih bilateralnih odnosa koji su dobro utemeljeni s dosadašnjim dobrim odnosima te spomenuo uzornu narodnosnu politiku i u jednoj i u drugoj zemlji te suradnju zrakoplovnih snaga u cilju zaštite zračnog prostora. Smatra da suradnju treba dalje razvijati i na polju prometne povezanosti, izgraditi više cesta do graničnih prijelaza, među inima dovršiti novu brzu cestu M6 kako bi se priključila koridoru 5C te izgraditi most na Muri kod Kerestura i Kotoribe. Ministar Szijjártó govorio je i o energetske povezanosti dviju zemalja i upravo su radi toga sjednici nazočili predstavnici najvećih energetskih poduzeća, JANAF-a i MOL-a. Naglasio je da za Mađarsku diversifikacija znači pristup energentima iz više izvora te da je suradnja s Hrvatskom prirodan i logičan izbor.



Ministar gospodarstva RH Ante Šušnjar, ministar vanjskih i europskih poslova RH Gordan Grlić Radman i ministar vanjskih poslova i trgovine Mađarske Péter Szijjártó



Mladi pomurski tamburaši

Ministar vanjskih i europskih poslova RH Gordan Grlić Radman i ovaj je put zahvalio na pomoći i podršci Mađarske za vrijeme Domovinskog rata, na pružanju pomoći pri pristupanju RH Europskoj uniji i na pomoći nakon potresa. Naglasio je kako se u sadašnjim neizvjesnim vremenima izazovi mogu riješiti jedino s dobrosusjedskim odnosima i sa spremnošću na dijalog i suradnju. Rekao je da Hrvatska i Mađarska dijele poveznice i uspješnu suradnju na brojnim područjima, a to su temelji koji daju vjetar u leđa za daljnje razgovore. Spomenuo je 30. obljetnicu potpisivanja sporazuma o zaštiti prava nacionalnih manjina između dviju

zemalja koje su u europskom kontekstu najbolje regulirale prava nacionalne manjine. Budući da nacionalne manjine pretežito žive na pograničnim područjima, i za njih je vrlo važna prekogranična povezanost, rekao je ministar. Program prekogranične suradnje Interreg, čija je vrijednost više od 50 milijuna eura, namijenjen je za projekte razvoja malih i srednjih poduzetnika, turizam, zaštitu okoliša i infrastrukturne projekte u cilju povezivanja i jačanja prometne infrastrukture.

O mogućnostima razvoja gospodarskog povezivanja govorio je ministar gospodarstva Ante Šušnjar, koji je izjavio da je ovaj sastanak otvorio novo poglavlje. Dogovorena je suradnja na mnogim aktivnim područjima, pogotovo s otvorenim pitanjima. U vezi s energetske sigurnošću istaknuo je kako Hrvatska kontinuirano ulaže u razvoj energetske infrastrukture, hrvatski kapaciteti višestruko su veći od domaćih potreba. Također, JANAF je nositelj naftne infrastrukture i pouzdan partner svim zemljama u regiji te svi partneri imaju pristup jednakim i transparentnim komercijalnim uvjetima koji se temelje na tržišnim načelima. Za jačanje gospodarskih veza rekao je da uz rast trgovinske razmjene Hrvatska i Mađarska mogu dodatno unaprijediti suradnju zajedničkim projektima s posebnim naglaskom na *start-upove* te mala i srednja poduzeća.

Nakon bilateralnog sastanka ministri Gordan Grlić Radman i Ante Šušnjar izdvojili su vrijeme za to da posjete hrvatski konzulat u Velikoj Kaniži i da se nađu s predstavnicima hrvatske narodnosti pogranične regije. Počasni konzul u velikoj Kaniži dr. Atila Kos na



Visoki dužnosnici za istim stolom

konzulatu je zahvalio visokim dužnosnicima na posjetu te kratko govorio o pomurskoj hrvatskoj zajednici, čiji je san još bolje povezivanje s matičnom im domovinom. Istaknuo je da već desetljećima rade na tome i lobiraju da se u regiji na Muri izgradi još jedan most kod Kotoribe i Kerestura. Uz prijateljski razgovor gosti su kušali pomursku gibanicu i mazanicu koju su ispekle Mlinarčice, a pomurskom popevkom uvažene goste čekali su mladi pomurski tamburaši.

U prostorijama konzulata za naš su tjednik izjavu dali ministri Republike Hrvatske. Ministra vanjskih poslova Gordana Gliča Radmana pitali smo hoće li se ostvariti san pomurskih Hrvata.



Počasni konzul dr. Atila Kos pozdravlja uvažene goste

„Mi to želimo, ali naravno da treba postići sve predispozicije. Ovisi i o dinamici naše raspoloživosti i drugim objektivnim uvjetima. Znači da postoji oko 70 kilometara između dva granična prijelaza i da treba graditi sve više graničnih prijelaza – upravo sad kad možemo reći da više ne postoji granica, odnosno granični prijelazi. Sve su prepreke uklonjene i sad možemo slobodno putovati. Bio sam veleposlanik ovdje u Mađarskoj i svjestan sam činjenice koliko je važna komunikacija pograničnih područja jer Hrvati koji žive u tim dijelovima imaju svoje vinograde, njive i na

drugoj strani i obratno. Naravno da je njima od vitalne važnosti to da mogu prelaziti granicu. Da bi Hrvati mogli ići preko u Kotoribu, koju zapravo vide golim okom, moraju ići čak 54 kilometra okolo. Nama je važno upravo zbog Hrvata, a naravno i Mađara, da se posjećuju. Ta povezanost jedna je od europskih vrijednosti, treba jačati povezanost, jačati prometnu povezanost. Mi to činimo i, naravno, učinit ćemo. Razgovarali smo o tome i s ministrom Szijártóom i dobili nekoliko konkretnih sporazuma za uspostavu nekih graničnih prijelaza. Znači da je to u fazi rješavanja, konsolidacije i konačne realizacije. Kohezijska politika i višegodišnji financijski okvir Europske unije sigurno će ići na neki regionalni ravnomjerni razvoj, što uključuje i pogranična područja, i sigurno će biti sredstava koja će biti usmjerena za jačanje infrastrukture. Osobno se sjećam kad smo na Silvestrovo kod graničnog prijelaza Letenye – Goričan s državnim tajnikom Péterom Csernyesom podigli rampu. Tad je jedna gospođa rekla da se diže rampa koja joj je bila mrska i plakala je. Bila je u narodnoj nošnji, ja sam bio dirnut tim riječima, a onda sam uz tu simboliku i taj osjećaj prepoznao važnost tog trenutka za naše Hrvate“, rekao je ministar Gordan Grlić Radman.

U vezi s izgradnjom mosta odnosno gospodarskom suradnjom ministar gospodarstva Ante Šušnjara rekao je sljedeće: „Potrebno je graditi mostove i doslovno, ali i u prenesenom značenju kako bismo to jedinstvo različitosti uspostavili, njegovali i unapređivali kao univerzalnu vrijednost na kojoj počiva i Europska unija i moderne vrijednosti Zapada, kako bismo unaprijedili sve te odnose, položaj ljudi, njihov standard, a tomu će prije svega doprinijeti gospodarstvo. Mi smo za suradnju s Mađarskom uvijek otvoreni i uvažavamo naše prijateljske susjedске odnose, ali i uzajamne tržišne osnove i jednake prilike između obje države. Hrvatska je posljednjih godinu dana unaprijedila svoj zakonodavni okvir kako bi privukla što više investicija, unaprijedila je institucionalnu podršku, a to je znatno utjecalo na investicijsku klimu. To vidimo kao ostvarivanje posla koji smo dobro obavili jer je sve više stranih investitora, ne samo za turizam (što je svjetski poznato) nego i kao gospodarska destinacija. Pokreću se velike investicije s raznih strana svijeta. Za most mora biti materijalnih sredstava i danas smo razgovarali o zajedničkom nastupu po pitanju energetike, ali i izgradnje mosta u prijavljivanju za europska sredstva. To je svakako prekogranična suradnja koju EU prepoznaje i podržava.“

Beta

OPROŠTAJNA SVEČANOST U SANTOVU

U subotu 14. lipnja u mjesnom Domu kulture održana je oproštajna svečanost Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu. Od škole se oprostio 79. naraštaj škole, 11 učenika koji su školu pohađali od 2017. do 2025. godine uz vodstvo razrednika Zoltána Perlakija. Oni su Tilda Balla, Máté Bertics, Letícia Burány, Vanessza Danyi, Zsófia Faragó, Kevin Kis, Arnold Barna Marton, Kristóf Márk Orbán, Brigitta Robár, Dusán Vaistanac i Titusz Verebélyi.

Prvo je auli Hrvatske škole održana razredna oproštajna svečanost nakon čega su osmaši na čelu s ravnateljicom Marijom Žužić Kovač, razrednikom Zoltánom Perlakijem i popodnevnim nastavnikom Gáborom Gúnyom u društvu sedmaša posljednji put obišli školske prostorije u kojima su proveli osam godina.

osmašima i poželjela im puno uspjeha u životu.

„Dok ovdje stojim na ovoj svečanosti, priznajem, imam pomiješane osjećaje. Bilo je dana kada ste nam zadavali ozbiljne glavobolje. Ponekad je bila potrebna strpljivost, dodatna pažnja i, naravno, humor da prebrodimo poteškoće. Školske godine nisu



Svečanost je u mjesnom domu kulture u nazočnosti roditelja, baka, djedova i rodbine te učenika škole započela intoniranjem mađarske i hrvatske himne. Uz prigodni program i oproštajne riječi učenika 7. i 8. razreda osmaši su se oprostili od svojih nastavnika i roditelja. Uslijedio je dvojezični program uz oproštajne riječi, kazivanje stihova i pjesmu. Već po običaju, osmaši su privezali vrpce svojeg naraštaja na školsku zastavu koju su od njih preuzeli učenici 7. razreda.

Osmašima i njihovim roditeljima te nastavnicima obratila se ravnateljica škole Marija Žužić Kovač. Prisjetivši se proteklih godina, zahvalila je nastavnicima i roditeljima na zalaganju. Ujedno je čestitala

uvijek lake, pune su izazova za učenike, ali i za nas nastavnike. Međutim, upravo su vas ti izazovi vodili na putu do novog života, do srednje škole. Za to je trebala pomoć svih učitelja, nastavnika i djelatnika škole.

Zbog toga želim zahvaliti nastavnicima na njihovoj nepokolebljivoj predanosti, ustrajnosti i stručnosti kojom su iz dana u dan pokušavali prenijeti svoje znanje i dati najbolje od sebe.

Zahvalnost pripada i roditeljima, koji su podržavali svoju djecu. Zajednički rad pomogao nam je da unatoč poteškoćama napredujemo.

A sada se obraćam vama, dragi osmaši! Od danas počinje novo poglavlje u vašem životu. Sjetite se onoga što ste ovdje naučili, čak i ako je put ponekad bio neravan. Pred vama je srednja škola, novi početak. Želim vam da ponesete sa sobom lekcije koje ste ovdje naučili. Usudite se pokazati svoje talente, učite iz svojih pogrešaka i nikad ne odustajte od svojih ciljeva.

Zakoračite u veliki život hrabro, otvoreno i znatiželjno!”, kazala je zaključno ravnateljica Marija Žužić Kovač.

S. B.

Prekrasna mladost – osmaši škole Miroslava Krleže

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže 13. lipnja bilo je svečano. Svečanim programom oproštaja trideset učenika dvaju osmih razreda, 8. a i 8. b, simbolično se oprostilo od škole. U 8. a razredu bilo je dvanaest učenika, a u 8. b osamnaest.

Gledajući ih na pozornici, upitala sam se kad su prošle sve te godine. Vjerujem da su se to isto pitali i njihovi roditelji i učitelji. Prekrasna mladost. Trideset osmaša na čelu sa svojim razrednicama Valériom Horváth Kovácssecsné i Mirjanom Murinji priredilo je dirljiv oproštajni program. Dio učenika nastavlja školovanje u gimnaziji Miroslava Krleže, a dio upisuje druge srednje škole u Pečuhu.

U svojem govoru, obraćajući se učenicima, ravnateljica Janja Živković Mandić između ostaloga je rekla:

„Vi ste naši osmaši, razredi koje su vaši roditelji prije mnogo godina upisali u Hrvatsku školu Miroslava Krleže s ciljem da učite na mjestu gdje se ne prenosi samo znanje nego i vrijednosti. Gdje i poučavamo i čuvamo tradiciju. Gdje su uz nastavu prisutni i hrvatski jezik, narodnosni identitet i kulturni korijeni u svakodnevnom životu. Gdje se i unutar školskih zidova može osjetiti da je prošlost vrijednost, a budućnost odgovornost.”

8. a pohađali su: Ádám Aczél, Léda Bosnyák, Hunor Fekete, Álmos Jakab, Áron Keszthelyi, Liliána Kun, Natasa Szófia Molnár-Buzási, Liza Amira Monori, Miklós Matija Ott, Virág Szrága, Armin Benedek Tóth, Barbara Réka Tóth.

8. b pohađali su: Szabolcs Andrasek, Paula Berisa, Milán Miron Bosnyák, Veszna Sarolta Bóhm, Dániel Csiba, Kirill Krisztián Gyulai, Péter György Jeránt, Gergely Kovács, Jasna Kozarics, István Milán Liszli, Gergő Németh, Mihály Miroslav Nevelős, Dusan Orlovics, Dóra Papp, Bojana Popovics, Inez Takács, Damir Taragyia, Hanna Tóth.

„Za vsaku dobru reč!” orilo se školskom aulom nakon što su, prošavši hodnicima škole i učionicama, učenici zauzeli svoja mjesta na pozornici. Pozornica je bila obilježena mirisnom lavandom i zelenilom, a nju su – kao i cijelu školu – okitili učenici 7. razreda. Upravo su oni osmaše dopratili do pozornice i zatim se prigodnim riječima oprostili od njih. Zatim je uslijedio nastup osmaša.

Program je započeo recitacijom pjesme „Srebrna cesta” Gustava Krkleca u interpretaciji Paule Berisa te pjesmom „Mivagyunk a grund” iz mjuzikla „Dječaci Pavlove ulice”. Dvojezični program oproštaja



sastojao se od pjesme, recitacija, govora roditeljima, učiteljima i učenicima, projekcije fotografija te završne pjesme.

„Uvijek ćemo čuvati sve uspomene koje smo ovdje stekli”, čitali su osmaši. I vjerujem da ih je bilo bezbroj. Jer osam godina provedenih u razredu s istim ljudima, u školi s istim učiteljima, koji su ih uz sve drugo učili i onome najvažnijem – kako postati čovjek – ostavlja dubok trag. Mladi ljudi koje je škola toga dana pustila da krenu vlastitim putem. Posljednji put zajedno, kao razred.

„Ova je škola za vas značila i osjećaj doma. Zajednicu koja vas je, iako djeluje prema strogim pravilima i očekivanjima, uvijek nastojala voditi tako da vaš put ne bude samo uspješan nego i ljudski. Kad su vas roditelji upisivali u prvi razred, mnogima od njih nije bila važna samo blizina škole, sigurnost ili razina obrazovanja. Važno im je bilo još nešto: jezik, tradicija, podrijetlo i nasljeđe koje su vam željeli prenijeti. Izabrali su našu školu jer su željeli da njihova djeca odrastaju u okruženju gdje je hrvatska riječ prirodna stvar, gdje nije strano pjevati hrvatske narodne pjesme, učiti hrvatske stihove ili razgovarati o narodnim običajima. Iza odluke vaših roditelja često se skrivala jedna važna misao: da njihova djeca ne izgube vezu s onom zajednicom kojoj pripadaju. Da nauče jezik na kojem su se molili, razgovarali i pjevali njihovi djedovi i bake. Da upoznaju kulturu koja nas ne određuje samo zemljopisno nego i duhovno.

A vi, dragi učenici, prihvatili ste to. Zavojljeli ste jedno kulturno nasljeđe koje je posebno, bogato i živo. Naučili ste da je jezik više od nastavnog predmeta. On je identi-

tet. Da svečana priredba nije samo nastup nego i odavanje počasti prošlosti. Da manjinsko putovanje nije samo izlet nego i veza s korijenima.

Mnogi će od vas svoj put nastaviti u drugim školama. Drugdje će tražiti znanje, prilike i odgovore. Iako svi znamo da je to prirodno, jer je život niz odluka, a svatko sledi svoje snove, ipak u nama ostaje i tračak tuge.

Jer, znate, nama nije bilo važno samo ovih osam godina. Važno nam je i ono što je moglo biti sljedeće četiri. Koliko ste još mogli naučiti, koliko produbiti ono što ste ovdje dobili kao temelje. Koliko bi značilo i za zajednicu da ste upravo vi – već iskusni, zreli učenici – ostali i pomogli oblikovati budućnost naše škole.

Jer identitet nije nešto što se nasljeđuje automatski. Njega treba negovati. Treba za njega raditi. Treba ga prenositi. Ponekad zbog njega treba kročiti i težim putem. A mi smo vam ovdje, u Krleži, upravo taj put ponudili. Svjesno. S vjerom. S nadom.

Ali sada vas puštamo, ponosno, jer ste puno radili da stignete do ovoga trenutka. I otvorena srca – jer znamo: ako je sjeme koje smo posijali palo na plodno tlo, ono će jednom i niknuti”, zaključila je ravnateljica Janja Živković Mandić.

Zatim su istaknutim učenicima dodijeljena priznanja, a generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu dr. Drago Horvat i predsjednica Hrvatske samouprave Baranjske županije Brigita Šandor Štivić svakomu su osobno uručili knjigu „Baranja naša, voljeni kraj”.

Branka Pavić Blažetin

VI. HRVATSKI DRŽAVNI DJEČJI I FOLKLORNI FESTIVAL U SERDAHELU

U organizaciji Hrvatske državne samouprave i Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin” 30. svibnja u Serdahelu je održan šesti Hrvatski državni dječji i folklorni festival. Sudionike državne priredbe pozdravila je ravnateljica domaće ustanove Zorica Prosenjak Matola. Festival je otvorio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan te zahvalio organizatorima, prosvjetnim djelatnicima i djeci na uloženom trudu u očuvanje narodne baštine Hrvata u Mađarskoj. Sudionicima se obratio i parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés, koji je istaknuo važnost njegovanja tradicija. Otprilike 150 sudionika iz Boršfe, Kerestura, Mlinaraca, Serdahela, Sumartona, Starina i Lukovišća u prekrasnim narodnim nošnjama predstavilo je glazbeno i folklorno bogatstvo Hrvata u Mađarskoj.

Jedna je od najljepših državnih priredbi Hrvatske državne samouprave i njezinih ustanova Hrvatski državni dječji i folklorni festival. Na njemu se okupe djeca iz raznih hrvatskih regija kako bi predstavila svoju tradiciju i običaje sviranjem, pjevanjem i folklorom. Na ovogodišnji festival stiglo je nešto manje sudionika iz drugih hrvatskih regija, pa su se dječje skupine iz pomurskih hrvatskih vrtića i osnovnih škola predstavile u punom sjaju. Sudionici su s ponosom obukli pomursku narodnu nošnju kako bi u njoj predstavili hrvatsku baštinu svojeg kraja.

pripremili. Publika je mogla vidjeti program na visokoj razini”, rekla je ravnateljica zavoda gđa Matola.

Čini se da zasad ne treba strahovati da će izumrijeti hrvatska kultura među našim zajednicama, za to se najviše brinu hrvatske odgojno-obrazovne ustanove koje nude mogućnost učenja narodnog plesa, običaja i tambure. Cijelo dvorište Kurije Fedak bilo je „preplavljeno” djecom u šarenim narodnim nošnjama, a djevojčice su se rado vrtjele u „trdim suknjama”. Programski dio festivala otvorili su tamburaši Hrvatske osnovne škole



Plesači iz Lukovišća i Starina

„Dječji festival prvi je put održan na regionalnoj razini, a nakon usuglašavanja s Hrvatskom državnom samoupravom podigli smo ga na državnu razinu kako bi festival postao susret djece iz raznih hrvatskih regija koje njeguju folklor. Nažalost, ove su godine zbog bolesti djece u raznim regijama osim pomurskih skupina stigli su samo iz Podravine, no sad se više pokazala pomurska regija i doista možemo biti ponosni jer su se svi vrlo lijepo

„Katarina Zrinski” svirajući pomurske pučke popevke koje je s njima uvježbao Zsolt Trojkó, ravnatelj ustanove i učitelj glazbene umjetnosti. U serdahelskoj osnovnoj školi učenje tambure nudi se od četvrtog razreda, a zainteresiran je prilično velik broj djece. Stoga su pokrenute čak četiri tamburaške skupine. Nekolicina njih i nakon osnovne škole nastavlja sviranje ili u kaniškom ili u serdahelskom sastavu. Uz tamburaše pjevao je



Pjeva Mátyás Kovács iz Boršfe

TRENUTAK ZA PJESMU

Prva rič što sam je čuo

Prva rič što sam je čuo

Od matere

Naučio

Bila je 'rvatska.

U Slavoniji

Zemlji rođenoj,

Voljenoj,

Divane uvijek

Od kako pamte

Samo 'Rvatski.

I

Divane,

I

Psuju,

I

Pivaju,

I

Plaču.

A momci tepaju,

Maze se cure -

Divane snaše -

Brundaju babe,

Didaci mudruju,

Sve na vom

Jeziku našem,

Starom,

Dragom,

'Rvatskom.

Vanja Radauš

solist David Baranyi, koji će uz svoju nadarenost sigurno u budućnosti ostvariti pjevačku karijeru. Djeca serdahelskog dječjeg vrtića postavila su na pozornicu pomurske svadbene običaje uz mnoštvo prigodnih pjesmica i plesova. U dječjem vrtiću rade odgojiteljice hrvatske struke Eva Turul Hederić (voditeljica) i Silvija Štric Krimmel, koje mnogo truda ulažu u učenje hrvatskih pjesama, igara i u predstavljanje hrvatskih običaja. Nova voditeljica sumartonskog Dječjeg vrtića Katica Hanš Gáspár također ima hrvatsku diplomu i mali polaznici uče mnogo hrvatskih pjesmica i igrice. Na taj se način kroz igru upoznaju s hrvatskim jezikom, naime više nema djece koja bi hrvatski jezik naučila u obitelji. Slijed dječjih igara nastavila su djeca mlinaračkog dječjeg vrtića. Igre su s njima uvijek bavale odgojiteljice Gabrijela Prekšen (voditeljica) i Žužana Tátrai. Učenici nižih razreda serdahelske osnovne škole pripremili su se proljetnim pomurskim običajima kao što je matkanje s

Fehérvári Gudlin i učiteljica hrvatskog jezika Katica Lukač Brodač, a tamburašku pratnju dao je Zsolt Trojkó. Kao mali slavuji pjevale su učenice četvrtog razreda serdahelske škole Fanni Petra Fülöp, Vivien Hederić, Villő Kovács i Norina Kuzma. Njihova učiteljica Zlata Ribarić Hederić već u prvom razredu učila je prekrasan glas djevojčica i odonda ih uči pjevati. „Ja sam im učiteljica hrvatskoga jezika i s obzirom na to da djevojčice imaju vrlo lijep glas, pokušala sam ih motivirati za pjevanje. Tako one zastupaju našu školu na mnogim mjestima. Nastupale su već u Hrvatskoj i u Sloveniji. Danas je dosta teško naći djecu koja vole pjevati i posebno mi je drago da ove djevojčice to vole. Nadam se da će i u višim razredima nastaviti“, rekla je učiteljica Hederić. U keresturskoj osnovnoj školi učiteljice hrvatskog jezika uvijek poučavaju hrvatske plesove u okvirima izvannastavnih aktivnosti. Biserka Tátrai Kiš i Henrieta Novak i same su bile članice plesnih ansambala, pa

podravske škole narodni ples poučavaju djelatnici Osnovne umjetničke škole „Baranja“. Mladi učitelj plesa Mark Jerant s učenicima podravskih osnovnih škola uvijek bavi se koreografiju šokačkih plesova. „Naša umjetnička škola poučava narodni ples u raznim osnovnim školama s kojima ima ugovor, npr. u Starinu, Lukovišću, Šeljinu, Pečuhu i u drugim mjestima. Lijep broj djece uključuje se u naše aktivnosti, čemu se veselimo. Mislim da je vrlo važno da mladi nauče plesove Hrvata u Mađarskoj jer je to dio njihove hrvatske baštine“, rekao je učitelj Jerant te dodao kako neki od njih i nakon osnovne škole nastavljaju plesati u raznim KUD-ovima. To je jamstvo za to da će hrvatsku kulturu nastaviti njegovati i nove generacije. Dječji festival zaokružio je koncert Glazbene umjetničke škole iz Letinje. Ravnatelj ustanove Martin Friman izvijestio je djecu i roditelje da ustanova nadalje čeka upis djece kako bi se njegovala i tradicionalna puhačka glazba. Ravnateljica Zavoda Zorica Prosenjak Matola dodala je da će ustanova preko ljeta organizirati puhački kamp kao što je to činila prije pandemije. Stoga očekuje zainteresirane da se prijave.

Hrvatski državni dječji i folklorni festival bio je prilika da mladi naraštaji predstave kako se njeguju folklorna i glazbena baština Hrvata u Mađarskoj u odgojno-obrazovnim ustanovama. Zasigurno možemo potvrditi da naše hrvatske ustanove slijede pravi put u očuvanju hrvatskog kulturnog nasljeđa i da u njima tradicija nastavlja živjeti. Pokazali su to mladi sudionici festivala kojih je bilo više od 150, a dok je toliko čuvara običaja, tradicija, folklora i hrvatskih pjesama, hrvatska će kultura uvijek cvjetati.

Beta



Svadbeni običaji u izvedbi polaznika serdahelskog dječjeg vrtića

pisanicama ili skakanje preko vatre na dan svetog Jurja. Koreografije su osmislile učiteljice Žužana Fabić i Katica Brodač Lukač. Pomurske plesove naučili su i učenici Osnovne škole „István Fekete“ iz Boršfe s učiteljicama Ildikó Vidmár i Ágnes Szabó. Iako samo mjesto Boršfa ne pripada među povijesna hrvatska pomurska naselja, škola je prije petnaest godina uvela program predmetne nastave hrvatskog jezika, a tako i upoznavanje s hrvatskom kulturom. Danas već uhodano plešu hrvatske plesove, pjevaju hrvatske pjesme, poznaju razne hrvatske običaje, a vole i popularnu hrvatsku pop-glazbu, tako i Mátyás Kovács, koji je hrabro pjevao. Igra svatova uvijek je popularna među djecom, a to su iskoristili i nastavnici serdahelske škole s učenicima 2. razreda i obradili svatovski običaj u Serdahelu i Sumartonu poput onog iz filma „Vlak u snijegu“, po romanu hrvatskog pisca Mate Lovraka. Učenici su uzviknuli, onako na kajkavskom dijalektu, „Igrajmo svate!“ i u cijeloj koreografiji čule su se kajkavske svatovske popevke i brojalice. Izvršno uvježban prikaz svatovskih običaja razveselio je mnoge bake i djedove. Predstavu su s djecom uvježbale pedagoginja Andreja

rado poučavaju djecu. Na ovogodišnji festival stigli su s novom koreografijom pomurskih plesova.

Iz drugih hrvatskih regija stigli su jedino plesači iz Podravine, Starina i Lukovišća. U tim



Bogatstvo...

Učenice iz Serdahela s učiteljicom Zlatom Ribarić Hederić

X. Susret podunavskih Hrvata (Raca) i VIII. Narodnosni pjevački susret Julcsika-Tercsike

U organizaciji Hrvatske samouprave Erčina 31. svibnja održan je X. Susret podunavskih Hrvata (Raca) i VIII. Narodnosni pjevački susret Julcsika-Tercsike.

Nakon uvodnih govora na pozornici tukuljskog Kulturnog centra i knjižnice svojim plesnim, pjevačkim i sviračkim nastupima predstavili su se podunavski Hrvati iz Dušnoka (Plesna skupina „Biser“), Bačina (KUD „Ružmarin“), Erčina (Zbor „Jorgovani“ i Plesna skupina „Jabuke“), Kalače (Ženski zbor „Ružice“), Tukulje (Južnoslavenski plesni ansambl, Muški zbor „Komšije“), Andzabega („Igraj kolo“) i iz Baracske (Muški zbor „Éppen Dalban“).



Idejni začetnik i organizator Susreta podunavskih Hrvata (Raca) Stipan Perić u svojem govoru prisjetio se kako je sve počelo i rekao: „Prije 11 godina, 2014. godine, počeo je ovaj susret, tj. kad smo se počeli zanimati jedni za druge i kad smo se počeli truditi da se bolje upoznamo. Ali sama ideja za susret rodila se još tri godine prije toga, kad je Hrvatska samouprava Erčina organizirala Božićni koncert koji su posjetili Hrvati iz Kalače, predstavnici tadašnje hrvatske samouprave, KUD-a i njihova zbora. Prije toga nije postojala nikakva veza. Sjećam se da je na to događanje došla Katinka Ágics iz Tukulje, koja je nas goste iz Kalače nazvala dragom rackom braćom.“

Trosatni program na pozornici brzo je proletio, a prepuna dvorana uživala je gledajući tradicionalne plesove i pjevušeći hrvatske pjesme sa skupinama koje su nastupale. Posjetitelji su u auli mogli pogledati izložbu koja predstavlja povijest rackih Hrvata, razvoj Susreta podunavskih Hrvata od njegovih početaka do danas, pogledati knjiške primjerke, izložene narodne nošnje, relikvije.

Nakon nastupa organizatori su dodijelili poklone predstavnicima svih skupina koje su nastupile. Uslijedila je večera, a zatim i plesničica uz Orkestar „Kolo“ pod vodstvom Lászlóa Halászsa.

Sljedeći Susret podunavskih Hrvata planira se održati u Bačinu.

Kršul

FESTIVAL „CVRČAK“ U PETROVOM SELU

Županijska hrvatska samouprava Željezne županije i Hrvatska samouprava Petrovoga Sela u suorganizaciji mjesne osnovne škole priredili diji folklorni festival Cvrčak.

Predsjednik županijske i mjesne hrvatske samouprave Rajmund Filipović je mogao pozdraviti blizu osamdeset sudionikov ki su došli iz Koljnofa, Hrvatskoga Židana i Narde. Posebno je pozdravio direktoricu židanske osnovne škole Jadranku Toth, predsjednicu Hrvatske samouprave Hrvatskoga Židana Mirjanu Steiner, Franja Grubića predsjednika Hrvatske samouprave Koljnofa i Kristinu Glavanić načelnicu Narde.

Kot je rekao voditelj i jedan od glavnih organizatorov je Folklorni festival Cvrčak dite Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj. Prvi put je priredjen 2009. ljeta u Koljnof.



pod peljanjem Sabine Kapitar Wagner i Estike Bošić Škrapić.

Treti po redu su bili člani tamburaškoga orkestra Tanke žice a to su dica od 5-8 razreda isto pod peljanjem Rajmunda Filipovića. Oni su odsvirali petroviske melodije i jednu iz Hrvatske. Po školski grupa su slijedile dvi grupe izvanškolske nastave. Folklorna grupa Koljnof je nastupila s koreografijom Podravina – ka je dobila velik aplauz od strani publike – ku su sastavile peljačice Martina Korlath i Andrea Egrišić Volgyi a muzička obrada je od Zoltana Korlatha. Židanske zvijezdice su



Ovo selo je bio domaćin festivala i 2016. i 2023. ljeta. Nadalje je bio već organiziran u Hrvatskom Židanu (2010.) i za dvi ljet kašnje u Prisiki (2012.). Na ljetošnji susret mladih folklorošev su primili poziv folklorne skupine iz Koljnofa, Hrvatskoga Židana i Narde.

Prvi nastupači su bili tamburaši Narde pod peljanjem Kristine Glavanić. Kako smo doznali oni svaki tajedan probaju jedanput a uči je Rajmund Filipović. Njih su slijedili mladi plesači mjesne osnovne škole



već nastupile pred nekoikimi tajedni na petroviskoj pozornici tako su bili i sada sigurni i hrabri pod peljanjem Kristine Pantoš Kovač. U ovoj grupi tancaju dica iz Hrvatskoga Židana, Kisega, Prisike i Čeprega. Po tom je slijedi muzički blok Koljnofskih malih tamburašev pod stručnim peljanjem Silvane Pajrić ki su kot hvalu organizatorom odsvirali Falu.

Festival je su završili s još jednom koreografijom Židanci. Domaćini su po festivalu pozvali svakoga gosta na malu agapu.

Ingrid Klemenčić • Foto: Tamas Teklits

Dani otvorenih vrata

Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ sa sjedištem u Martincima nastavlja seriju svojih godišnjih programa pod nazivom Dani otvorenih vrata.

Kako nam je rekla v. d. ravnateljica Vesna Velin, puno je programa u regiji, a Centar i ona osobno uvijek pružaju pomoć ondje gdje se ona od njih zatraži. Vesnu susrećemo na gotovo svim događanjima u Podravini koje organiziraju tamošnje hrvatske samouprave i udruge – od Kapošvara do Barča, Martinaca i Šeljina.



Kovčeg s blagom

Ovogodišnji Dani otvorenih vrata nastavljani su priredbom održanom 13. lipnja u Martincima. U Centru je gostovao Muzej „Dorottya Kanizsai“ s programom Muzej iz kofera. Voditeljica muzeja dr. sc. Andrea

Kolutác Hasánóvics i njezina zamjenica Mirjana Bošnjak organizirale su zanimljive igre i radionice za djecu i odrasle. Zainteresirani su imali priliku upoznati se s nekadašnjim narodnim igrama, a oni spretnijih ruku mogli su izraditi vlastite ivandanske vijence i krpe neoptice. U nastavku programa, kao pozdrav ljetu, održano je isplesavanje majuša (majskog stabla) te plesanića.

Ova je priredba ujedno bila i simbolično zatvaranje školske godine te pozdrav nadolazećem ljetu, a sve se odvijalo na otvorenom.

Brojni vjerski programi obilježili su lipanj, a u njihovoj organizaciji aktivno je sudjelovala i v. d. ravnateljica Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ Vesna Velin.

U martinačkoj crkvi 1. lipnja održana je svečana misa u povodu početka mjeseca Presvetog Srca Isusova (Uzašašće Gospodinovo – Spasovo). Na Duhove (Trojake) 9. lipnja vjernici iz martinačke i šeljinske župe hodočastili su u Đud na svetu misu koju je predvodio martinački župnik Ilija Čuzdi.

U Šeljiniu je 15. lipnja održana dvojezična sveta misa i hodočašće podravskih Hrvata



Ivandanski vijenac

na Presveto Trojstvo. Sveta misa služena je i 21. lipnja u Martincima u povodu Svetoga Ivana (Ivanje), a 22. lipnja, na Tijelovo, održana je sveta misa u povodu 50. obljetnice svećeničkog ređenja šeljinskog župnika vlč. Jose Egrija.

U Drvljancima je 27. lipnja obilježena pučka svetkovina Presvetog Srca Isusova. Sveta misa služena je na otvorenom kod zvonika u Drvljancima, a svečanost je ujedno bila i obilježavanje 100. obljetnice postavljanja zvonika. Tog je dana održano i podravsko hodočašće u Drvljance. Hodočasnici iz Martinaca rano ujutro pješice su krenuli prema Drvljancima – nije ih bilo mnogo, ali su išli sa srcem.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Kanizsai Dorottya Múzeum

PITOMAČA 2025.

Tamburaški sastav „Misija“ svirao dvije skladbe

U Pitomači je održan 32. Glazbeni festival pjesme Podravine i Podravlja – tradicionalna manifestacija koja već dugi niz godina njeguje i promiče bogatu glazbenu baštinu Podravine i Slavonije.

Ovogodišnji festival ponovno je okupio brojne izvođače – od poznatih imena domaće glazbene scene do mladih nada. Raznolik i bogat repertoar još je jednom potvrdio važnost festivala kao važne kulturne manifestacije koja s ponosom čuva identitet i tradiciju regije, a istodobno pruža prostor za nove glazbene iskorake. U srcu Podravine, gdje Drava tiho priča priče zavičaja, izvedene su 23 nove skladbe koje spajaju tradiciju i suvremeni glazbeni izričaj.

Na festivalu je sudjelovao i Tamburaški sastav „Misija“ iz Pečuha, koji već nekoliko godina surađuje sa subotičkim vokalnim solistom Markom Križanovićem. Na 32. Glazbenom festivalu pjesme Podravine i Podravlja Marko Križanović uz glazbenu pratnju Tamburaškog sastava „Misija“ izveo je pjesmu „Budite mi vi svjedoci“, čiji je autor glazbe Zoltán Vizvári. Tamburaški sastav „Misija“ nastupio je i s Jerryjem Grcevicem s pjesmom „Nije tuga za bečara“. Dečki iz Pečuha ruše granice!

Nagradu za najbolji tekst na standardnom, odnosno književnom hrvatskom jeziku, dobili su Željko Krznarić za stihove skladbe



Tamburaški sastav „Misija“

„Dobre karte“, koju je izvela Blanka Došen, te Nedo Zuban za stihove skladbe „Moje najmilije“, koju je izvela Viktorija Kulišić Đenka.

Nagrada za najbolji tekst na kajkavskom narječju u okviru 32. izdanja pitomačkog festivala pripala je Radovanu Novini za stihove skladbe „Podravski kaj“, koju je izvela Gordana Ivanjek Tušek, te Ljerki Hegedušić za stihove skladbe „Podravska zorja“, koju su izveli Hrvoje Hegedušić i Madone.

Branka Pavić Blažetin



POSJET OSNOVNE ŠKOLE LASLOVO ŠKOLI U SAMBOTELU

U petak 23. svibnja 2025. godine posjetila nas je prijateljska škola iz Hrvatske. Učenici naše škole s nestrpljenjem su dočekali svoje prijatelje iz Osnovne škole Laslovo. Naši učenici i nastavnici primili su svoje goste, kao uzvratni posjet, za vrijeme ručka. Posjetilo nas je 18 učenika i 17 nastavnika.



Svi zajedno

Zajedno smo ručali, a onda je uslijedila zabava. Učenici obiju škola zajedno su proslavili Dan djece. Pogledali su vatrogasno vozilo, probali obući vatrogasno odijelo. Vatrogasci su odgovarali na sva pitanja. Obitelj Sarkozy priredila je učenicima nezaboravnu zabavu. Imali su priliku isprobati napuhance i ringišpil. U ponudi su im bili i sladoledi, kokice, *nachosi*, sokovi te šećerna vata. Bilo je i glazbe uz koju su djeca veselo plesala.

Nakon toga u sportskoj dvorani Osnovne škole Mate Meršića Miloradića učenici su imali sportske aktivnosti uz nastavnicu Veroniku Kiss. Zatim su i učenici i nastavnici obiju škola zaplesali folklor uz vodstvo nastavnice Katalin Hergovich.

Obitelj Keresztesi počastila je djecu večerom. Umorna su djeca otišla u obitelji koje su ih s nestrpljenjem čekale. Nastavnici su uz večeru razmijenili iskustva s nastave i ugodno se družili.

U subotu 24. svibnja poslije doručka u obiteljima krenuli smo u zajednički obilazak grada i znamenitosti. Naši učenici pripremili su kratka predstavljanja svojega grada. Predstavili su crkvu i kuću sv. Martina. Gosti su doznali da je on rođen u našem gradu, a doznali su i zašto se guske povezuju sa sv. Martinom. Posjetili smo i katedralu, a zatim kuću u kojoj se školovao Ivan Mažuranić, hrvatski ban od 1873. do 1880. godine. Pogledali smo ostatke jantarne ceste. Uslijedila je lagana šetnja do gradskog jezera. Ondje smo proveli vrijeme u razgovoru, druženju i igri. Na povratku smo pogledali mjesto gdje je ubijen sv. Kvirin.

Poslije zajedničkog ručka s puno pozitivnih emocija ispratili smo goste uz obostranu želju da nastavimo suradnju. Rastali smo se sa zagrljajima i obaveznim „Vidimo se uskoro!”.

Maja Firić



Prijatelji

XVIII. Hrvatski pomurski piknik u Letinji

Hrvatski pomurski piknik prvi je put priređen 2007. godine. Osmislila ga je Hrvatska samouprava Letinje radi jačanja zajedništva Hrvata u regiji i od tada tradiciju nastavlja svaki sastav organizacije koju od prošlih izbora ponovno vodi Marija Đuric. Na ovogodišnjem pikniku, koji se održao 31. svibnja, okupilo se mnoštvo žitelja iz okolnih mjesta te iz matične domovine. Cijeli su se dan Hrvati družili, kušali izvrsna jela i pratili kulturni program. Bila je postavljena i mala izložba fotografija o događajima prijašnjih piknika. Priredbu je posjetio i parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés.



Družina vatrogasaca

Hrvatski pomurski piknik od samih je početaka priredba koja se odvija u opuštenom raspoloženju radi jačanja pomorske hrvatske zajednice. „U regiji ima niz kulturnih programa, susreta zborova i drugih vrsta programa. Mislim da je potrebno da se organiziraju i programi na kojima se samo druži uz kuhanje i razgovor jer često na takvim prijateljskim susretima dođe do novih ideja, proširivanja kontakata ili nekad i do novih poslovnih partnera. Naš je cilj da se povežemo s Hrvatima u regiji, a jednako tako i s Hrvatima iz Hrvatske. Grad je odmah uz hrvatsko-mađarsku granicu i nama Hrvatima važno je da imamo dobre veze sa žiteljima iz Hrvatske. Druženje s njima jača nas u očuvanju nacionalne samosvijesti i jača nas i u očuvanju hrvatskoga jezika“, rekla je predsjednica gđa Marija Đuric.

Hrvatska samouprava prijavljenim je družinama kupila namirnice za kuhanje, osigurala šatore, a za ostalo su se morale pobrinuti same ekipe. U prekrasnom letinjskom parku blizu kupališta od jutarnjih sati kuhale su družine iz okolnih mjesta – iz Letinje, Goričana i Preloga bilo je dvanaest družina. Posjetitelji su mogli kušati pečene kobasice, čevapčice, pljeskavice, gulaš od



Družina iz Sumartona

bunceka, govedine, divljači i vrganja, paprikaš, sarmu i druge specijalitete.

Članovi Udruge drvorezbara iz Sumartona svake su godine sudionici piknika. Predsjednik udruge Stjepan Radnai već se desetljećima druži sa slikarima iz Letinje koji također imaju ekipu na pikniku. „Svake smo godine tu. Sad mi je već lakše sudjelovati jer sam u mirovini. Ovdje u Letinji ima dosta naših ljudi iz hrvatskih mjesta. Oni nisu izgubili vezu s nama. Kad mi organiziramo nešto, onda nam oni dođu – ili sudjeluju ili



Predsjednica Hrvatske samouprave Letinje Marija Đuric nudi sarmu

pomažu u organizaciji. Naravno da ćemo se i mi odazvati na njihov program. Moramo priznati da se veselimo druženju, kuhanju i kušanju raznih jela“, rekao je gospodin Radnai te dodao kako je sumartonska ekipa pripremila izvrstan svinjski gulaš.

Međimurje je ovaj put zastupala ekipa vinara Ivana Gudlina iz Preloga, koji ima vinograde na Julijanskoj gori blizu Letinje i već dobro poznaje pomurski kraj i njegove

žitelje. Rado se druži s njima, bilo da je riječ o vjerskom, kulturnom ili gastro-enološkom programu. „Mi smo pripremili čevape i pljeskavice kako bismo predstavili južniji kraj jer u Mađarskoj mnogi vole ova jela. Čevapi su fini ako se prave od miješanog, vrlo svježeg mesa. Uz njih dobro dođe i fino vino koje se proizvodi u našim vinogradima“, rekao je g. Gudlin.

Istoga dana otvorilo se i kupalište u Letinji, pa su i kupači mogli uživati u zabavnom programu.

Beta

Projekt „Upoznajmo se!”

Studenti Nastavničkog odsjeka Akademije likovnih umjetnosti u posjetu gradišćanskim Hrvatima



Projekt „Upoznajmo se!”

Od 23. do 25. svibnja 2025. godine u Koljnofu je uspješno ostvaren projekt „Upoznajmo se!”. Projekt su proveli studenti Nastavničkog odsjeka Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu i mladi gradišćanski Hrvati iz Koljnofa uz financijsku potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Voditeljice projekta bile su profesorice Sonja Vuk i Renata Burai, a partneri projekta bili su Matica hrvatska Šopron –

Koljnof pod vodstvom dr. Franje Pajrića i Osnovna škola Mihovila Nakovića predvođena ravnateljicom Ágnes Sárközi. Sudjelovalo je petero (četvero) studenata akademije: Fran Perkov, Nika Zdunić, Paula Kepe, Marija Androš i Rahela Šimičić (zbog bolesti je bila spriječena sudjelovati).

Tijekom posjeta Koljnofu studenti su:

- održali likovnu radionicu u školskom

dvorištu OŠ Mihovila Nakovića na kojoj su učenici oslikali zid školskog dvorišta tradicijskim hrvatskim motivima

- održali multimedijско predavanje o hrvatskoj kulturnoj baštini za mlade iz Koljnofa, upoznavši ih s bogatstvom hrvatske povijesti, jezika i tradicije
- posjetili Interaktivni muzej gradišćanskih Hrvata, crkvu Blažene Djevice Marije (Crna Madona), grad Šopron, vidikovac i Spomenik budućnosti na željeznoj granici Mađarske i Austrije.

Projekt je imao kao cilj jačanje suradnje i povezivanje mladih Hrvata iz Hrvatske i Mađarske, razmjenu znanja, iskustava i kulturnih vrijednosti, a otvorio je i mogućnost buduće suradnje uz nove radionice, predavanja i izložbe.

Zahvaljujemo svima koji su sudjelovali u ovom vrijednom projektu te partnerima i domaćinima na srdačnom gostoprimstvu i organizaciji!

Renata Burai

DAN NARODNOSTI U KOMLOU

U gradu Komlou djeluju tri narodnosne samouprave, među njima i Hrvatska samouprava Komloa. Kao i svake godine, 1. svibnja u Komlou je održan već tradicionalni Dan narodnosti u organizaciji triju gradskih narodnosnih samouprava – hrvatske, njemačke i romske – uz potporu Skupštine grada Komloa i gradonačelnika Józsefa Policsa.

Gradonačelnik József Polics, podrijetlom šokački Hrvat iz Katolja, otvarajući Dan narodnosti 2025., istaknuo je miran suživot brojnih narodnosnih zajednica u Komlou koji može poslužiti kao primjer. U svojem govoru posebno se prisjetio nedavno preminulog Lászlóa Sarkadija, bivšeg predsjednika Hrvatske samouprave Komloa, koji je tu funkciju obnašao u tri mandata.



KUD „Baranja”

Polics je zahvalio narodnosnim samoupravama i civilnim organizacijama na organizaciji događanja, a naglasio je i osobnu povezanost s hrvatskom zajednicom, zbog čega mu je bilo posebno drago pozdraviti hrvatske izvođače: KUD „Baranja” iz Pečuha i Ženski pjevački zbor „Karašica” iz Katolja.



Priznanje „Za razvoj međunarodnih odnosa Grada Komloa” dodijeljeno je Stjepanu Košku

U skladu s tradicijom, i ove je godine na Danu narodnosti u Komlou dodijeljeno posebno priznanje. Gradsko vijeće Komloa dodijelilo je priznanje „Za razvoj međunarodnih odnosa Grada Komloa” Stjepanu Košku, zapovjedniku vatrogasaca iz Valpova, za njegov izniman doprinos uspostavi i njegovanju 20 godina dugog prijateljstva Komloa i Valpova. Od samih početaka do danas Koško održava bliske veze s vodstvom Komloa i brojnim civilnim organizacijama te tako aktivno doprinosi partnerstvu dvaju gradova.

Priznanje su mu na svečanosti na trgu ispred gradske vijećnice uručili gradonačelnik József Polics i dogradonačelnica Ágnes Róna.

Branka Pavić Blažetin

Kviz znanja i učenja o narodnostima u Pečuhu

Ove je godine, treći put zaredom, 21. svibnja održan Pečuški kviz o narodnostima u organizaciji Narodnosnog savjeta grada Pečuha – tijela koje zastupa narodnosne samouprave u gradu. Odaziv je bio velik. Cilj je ovog interaktivnog natjecanja približiti mladima iz Pečuha prošlost i sadašnjost jedanaest narodnosti koje žive u gradu i imaju utemeljene narodnosne samouprave. To su Bugari, Grci, Hrvati, Poljaci, Nijemci, Armenci, Romi, Rumunji, Rusini, Srbi i Ukrajinci.

Na natjecanje se mogu prijaviti peteročlane ekipe iz 9., 10. i 11. razreda pečuških srednjih škola. Ove je godine svoje znanje, entuzijizam i kreativnost odmjerilo čak 75 srednjoškola iz šest škola. Petnaest ekipa tijekom petosatnog natjecanja prolazilo je gradskim ulicama i posjetilo Njemačku kuću Lenau, Hrvatski klub Augusta Šenoe i Hrvatsko kazalište Pečuh. Učenici su se obogatili zajedničkim doživljajima i upoznali vrijednosti narodnosnih zajednica.

Iz Obrazovnog centra Miroslava Krleže sudjelovala je ekipa učenika 11. razreda koju

je pripremila i pratila profesorica Rita Ronta. Ekipa u kojoj su bili Blanka Bosnyák, Lotti Andalits, Bálint Proszenyák, Petra Matosics i Dejan Csátiy osvojila je visoko treće mjesto.

Rezultati su bili vrlo tijesni, a prve četiri ekipe bile su:

1. Stifolder (Njemačka škola „Valéria Koch“)
2. Buksik (Gimnazija Babits)
3. Radost (Gimnazija Miroslava Krleže)
4. Királyok Borospincéje (Reformatska gimnazija).

„Kao nagradu ove su ekipe osvojile jednodnevni izlet u Osijek i Vukovar koji će se



U Hrvatskom klubu Augusta Šenoe

organizirati u Republici Hrvatskoj”, izjavio je za Hrvatski glasnik predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha Stjepan Blažetin, ujedno član Narodnosnog savjeta grada Pečuha.

Natjecanje su podržali brojni sponzori i partneri.

Branka Pavić Blažetin

Filipjanci gosti Dana svetog Ivana Nepomuka u Mohaču

U Mohaču je i ove godine uz bogat program obilježen Dan svetog Ivana Nepomuka. Mjesna uprava, uz sudjelovanje narodnosnih samouprava i brojnih civilnih udruga, organizirala je niz zanimljivih i sadržajnih višednevnih programa.

Posebni gosti Hrvata grada Mohača bili su folkloristi iz Svetog Filipa i Jakova – članovi Kulturno-umjetničkog društva „Sveti Roko“. S tim KUD-om surađuju Hrvatska samouprava Mohača i Šokačka čitaonica u Mohaču. Gradovi Mohač i Sveti Filip i Jakov potpisali su povelju o prijateljstvu na obostrano zadovoljstvo.

KUD „Sveti Roko“ sudjelovao je 17. svibnja u proslavi svetkovine svetog Ivana Nepomuka kao gost grada Mohača te hrvatske i njemačke samouprave. U sklopu programa nastupili su u svečanom mimohodu, izveli kulturno-zabavni program, bili na svetoj misi, polaganju vijenca te koncertu limene glazbe na trajektu. Domaćini su gostima or-



U radionici Đure Jakšića

ganizirali i brojne popratne programe, pa su male folkloriste odveli i na izlet u Pečuh.

Tom je prilikom predsjedniku KUD-a Ivi Lantani uručena spomenica te je proglašen počasnim građaninom Mohača.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – U Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti 7. svibnja 2025. godine održano je tradicionalno primanje za maturante Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đakog doma (HOŠIG). Ove je godine bilo jedanaest maturanata, a u Veleposlanstvu su ih pratili ravnateljica Ana Gojtan i razrednica Marija Petrič.

Uz srdačan razgovor s veleposlanikom Mladenom Andrićem održan je i mali kviz znanja o Hrvatskoj koji je vodila diplomatska savjetnica Marina Sikora. Maturantima su tom prigodom uručene prigodne knjige Etnografskog muzeja iz Zagreba.

Izvor: Veleposlanstvo RH u Mađarskoj (Facebook)

ŠAROŠ – U malom selu Šarošu nadomak Pečuha na prošlogodišnjim izborima za lokalnu i narodnosnu samoupravu utemeljena je tročlana Hrvatska samouprava Šaroša. U njezinoj je organizaciji 3. svibnja postavljeno majsko drvo i održano okupljanje Šarošana.